

nynější žalobkyní, nelze ji proto ještě považovati za smlouvu svatební. Pojem a rozsah smluv svatebních jest v zákoně úzce obmezen a kritérium, že smlouva řečená uzavřena byla se zřetelem na očekávaný sňatek stran, ještě samo o sobě nestačí, by propůjčena jí byla právní povaha smluv svatebních. V té příčině poukazuje se dovolání na vývody rozsudku v odpor vzatého, k nimž netřeba ničeho připojiti. Není-li smlouva z 31. října 1898 smlouvou svatební, nelze také dovozovati, že by platnost její skončiti měla teprve rozvázáním svazku manželského. Ale ani jinak nejeví se býti rozdělení společné dosud rolnické usedlosti nevčasným. Opírá-li žalovaný odpor svůj proti rozdělení usedlosti o ustanovení § 92 ob. z. obč., podle kterého manželka povinna jest manžela do společné domácnosti, t. j. do usedlosti, jež rozdělena býti má, následovati, tu dlužno poukázati k tomu, že již právoplatným usnesením zemského soudu v Praze ze 24. prosince 1918 povoleno bylo žalobkyni po dobu trvání sporu o rozvod manželství od stolu a lože oddělené bydliště, že žalovaný sám, jsa již rok ve vazbě, na usedlosti nehospodaří a že souhlasnou vůlí stran usedlost ve smyslu § 836 obč. zák. již od 15. února 1919 spravována jest společným správcem Josefem V., takže by pobyt žalobkyně na usedlosti té neměl pro hospodaření na ní žádného významu a doba přítomná i příznivá nynější konjunktura, jak soud druhé stolice právem vytknul, právě brzké zrušení spoluvlastnictví, pokud se týče prodej společné usedlosti žádoucím a pro stranyúčastněné neškodlivým, nýbrž spíše výhodným a užitečným činí. Dovolání není oprávněno a nemohlo proto dosíci úspěchu.

Čís. 210.

Kdo používal nemovitosti dle pachtovní smlouvy, již z původu neplatné, není, vraceje věc, povinen, by vyúčtoval užítky, jichž byl docílil.

(Rozh. ze dne 24. června 1919, Rv I 323/19.)

Emanuel T., pachtěř pozemků v L., dal tyto pozemky Josefu D. do podpachtu, vymínil si, že podpachtovné bude zapraveno stanoveným počtem q obilí. Když po sklizni měl Josef D. dodati Emanueli T. ujednané množství obilí, odmítl tak učiniti s poukazem k tomu, že obilí bylo v čase uzavření podpachtovní smlouvy a jest dosud státem zabaveno. Podal proto Emanuel T. na podpachtěře žalobu, domáhaje se toho, by podpachtovní smlouva byla prohlášena za neplatnou, by žalovaný byl uznán povinným, nemovitosti vrátiti a by mu uloženo bylo, vyúčtovati příjmy a výdaje z nemovitosti za dobu, co jich žalovaný používal, a vydati žalobci čistý přebytek. Soud první stolice (zemský soud v Praze) uznal v plném rozsahu dle žalobního návrhu, poukázav ohledně nároku na vyúčtování k §§ 1109 a 1295 a násl. obč. zák. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného a změnil rozsudek první stolice potud, že zamítl žalobní nárok, týkající se vyúčtování užitků a odůvodnil tuto část svého rozhodnutí takto: Vydati účet dle občanského práva povinen jest pouze ten, komu zákon výslovně ukládá tuto povinnost. V občanském zákoníku stanovena povinnost taková v §§ 150, 238, 282, 786, 830, 837, 1012, 1039, 1198 až 1200, z nichž však žádný zde nepřichází v úvahu. Ani z §§ 1295

a násl., k nimž soud procesní poukazuje, povinnost žalovaného k vydání účtu nedala by se odvoditi, i kdyby žalobce byl opodstatnil nějaký nárok na náhradu škody. Domnívá-li se žalobce, že žalovaný jest povinen, vrátiti mu kromě pozemků také část výtěžků, jest jeho věcí, by si způsobem, zákonně přípustným, zjednal podklad pro příslušný nárok. Odvolání, pokud směřuje proti odstavci 3. rozsudku soudu prvního, bylo tudíž vyhověno a změnou tohoto odstavce byla dotyčná část žalobního návrhu zamítnuta.

Nejvyšší soud žalobcovu dovolání nevyhověl.

Důvody:

Jest právoplatně rozhodnuto, že smlouva o podpachtu jest neplatna. Byla neplatna hned z původu, poněvadž se přičila vydaným zákazům (§ 879 obč. zák.). Žalovaný držel a užíval nemovitost na podkladě neplatné smlouvy. Že však by byl proto povinen vydati účet, ze zákona neplyne. Jeť pouze ten povinen vydati účet dle občanského práva, komu zákon povinnost tu výslovně ukládá. Není však zákonného ustanovení, z něhož by se dalo dovozovati, že v případě, o nějž jde, by byl žalovaný povinen, vydati účet. Jest tedy nesprávně, tvrdí-li dovolání, že povinnost vydati účet, jest pouhým důsledkem výroku, že smlouva jest neplatna. Tvrdí-li dovolání, chtějíc uplatněný nárok odůvodniti, že žalovaný spravoval nemovitost, o níž jde, opouští zjištěný skutkový stav a neprovádí důvodu nesprávného právního posouzení věci po zákonu. Že z § 1295 obč. zák. nelze nárok na vydání účtu vyvoditi, dovozuje správně již odvolací soud. Žalovaný užíval nemovitosti na základě smlouvy, není tedy správné dovolávati se § 1039 obč. zák., jenž předpokládá jednání bez příkazu. Ustanovení § 1198 až 1200 nemohou rovněž býti s úspěchem uplatněna, poněvadž se týkají složení účtů při společenství statků. Že ani na § 113 III. nov. a na čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s. se důvodně odvolávati nelze, plyne z jejich doslovu. Právní posouzení věci jest bezvadné, odůvodnění odvolacího soudu správné a odkazuje se jinak k němu.

Čís. 211.

Zmatečnost rozsudku a předchozího řízení dle § 477 č. 4 c. ř. s., bylo-li cizozemské straně, zastoupené cizozemským advokátem, znemožněno účastnit se ústního líčení následkem uzávěry hranic, nařízené § 9 nařízení ministerstva financí ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. ku zajištění dokonalého a úplného provedení okolkování bankovek.

(Rozh. ze dne 24. června 1919, č. j. Rv II 145/19.)

Ve sporu tuzemské firmy proti firmě vídeňské, zastoupené tamějším advokátem, o zaplacení kupní ceny za dodané zboží zrušil nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu (vrchního zemského soudu v Brně) jakož i předchozí ústní odvolací líčení, předsevzaté pouze za účasti zastupce strany žalující, jako zmatečné a odkázal věc soudu odvolacímu, by ji znovu projednal a rozhodnul.